

Överförmyndar- nämndens intern- kontrollplan 2023

2023

Fastställt av överförmyndarnämnden
Framtagen av regionstyrelseförvaltningen

Datum 2022-12-07**Gäller** 2023**Ärendenummer:** ÖFN 2022/60**Version** [1.0]

Överförmyndarnämndens internkontrollplan 2023

Innehåll

1. Inledning och syfte	2
2. Metod och uppföljning	2
2.1 Riskanalys.....	2
2.2 Föregående års internkontrollplan.....	3
2.3 Uppföljning	4
3. Internkontrollpunkter för 2023	4
3.1 Handläggningsrutiner	4
3.1.1 Uppföljning	4
3.2 Delegationsordningen	4
3.2.1 Uppföljning	5
3.3 Granskning av årsräkningar	5
3.3.1 Uppföljning	5
3.4 Uppdatering av blanketter och informationsmaterial.....	6
3.4.1 Uppföljning	6
Bilaga 1. Sammanfattad riskanalys.....	7
Bilaga 2. Sammanfattad internkontrollplan.....	8

1. Inledning och syfte

Överförmyndarnämnden har i enlighet med kommunallagen 6 kap. 6 § ansvar för att inom sitt område se till att verksamheten bedrivs i enlighet med de mål och riktlinjer som fullmäktige har bestämt samt de bestämmelser i lag eller annan författning som gäller för verksamheten. Det görs bland annat genom ett fastställande av en årlig plan för internkontroll. Överförmyndarnämnden ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett i övrigt tillfredsställande sätt.

Syftet med den interna kontrollen är att säkerställa att överförmyndarnämnden upprätthåller en tillfredsställande intern kontroll, så att följandepunkter uppnås med rimlig grad av säkerhet:

- Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- Efterlevnad av tillämpliga lagar, avtal, föreskrifter, regler, riktlinjer, rutiner och liknande styrdokument

Avseende syftet med 2023 års interna kontroll så har nämnden gjort bedömningen att fokus bör ligga på att uppnå en rimlig grad av säkerhet i frågan om att verksamheten drivs ändamålsenligt, att nämnden får den information den behöver och att lagar och rutiner efterlevs. Frågan om finansiell rapportering är inte oviktig, samtidigt är nämndens verksamhet notoriskt svårprognostiserad och möjligheterna för att använda ekonomiska styrmedel för att påverka verksamheten är små.

2. Metod och uppföljning

Inför överförmyndarnämndens internkontrollplan för 2023 så har den riskanalys som genomfördes hösten 2022 uppdaterats och utvecklats. Nämndens ledamöter har under processen med riskanalysen och upprättandet av interkontrollplanen kontinuerligt informerats och ledamöternas åsikter och förslag till kontrollpunkter har tagits tillvara och implementerats i föreliggande plan. En preliminär utvärdering av 2022 års internkontrollplan har också genomförts för att utröna huruvida något av de områden som kontrollerades då varit aktuell för ytterligare ett års kontroll.

Utarbetandet av internkontrollplanen har sedan, i den mån det varit möjligt, följt de riktlinjer som är fastställda av regionstyrelsen. Problemet för nämnden är frågan om ansvarsfördelningen. Då nämnden saknar en egen förvaltning så köps kanslistjänsterna av regionstyrelseförvaltningen vars förvaltningschef befinner sig väldigt långt från nämndens kärnverksamhet. Ansvaret för att se till att god intern kontroll upprätthålls hamnar därmed, i rent praktisk bemärkelse, hos kansliets handläggare och tillhörande enhetschef. Vad som gäller för upprätthållandet av den interna kontrollen gäller också för uppföljningen av den.

2.1 Riskanalys

Riskanalysen inför 2023 års internkontrollplan uppvisade stora likheter med föregående års avseende vilka områden av nämndens verksamhet som är behäftade med risk. Dock inte nödvändigtvis av samma anledningar som tidigare efter kvalitativa förändringar i kansliets handläggning. Några punkter är också tillagda sedan förra året vilket har gett genomslag i

årets internkontrollplan. Andra punkter har förändrats efter 2022 års kontroll, om sannolikhet eller konsekvens har skrivits upp eller ned så är detta noterat i riskanalysen.

Analysen visar att överförmyndarnämndens verksamhet är till största delen behäftad med låg sannolikhet för att de kartlagda riskerna ska inträffa. En handfull punkter har dock uppnått tillräckligt högt riskvärde för att komma i fråga för föreliggande internkontrollplan:

1. Missad kontroll av förmyndares lämplighet
2. För sent granskade årsräkningar
3. Ingen eller felaktig åtgärd vidtas efter anmärkning på årsräkning
4. Vi lyckas inte rekrytera tillräckligt många ställföreträdare
5. Vi når inte ut med vår utbildning till tillräckligt många ställföreträdare
6. Delegationsordningen efterlevs inte
7. Dåligt uppdaterade blanketter gör att vi får in felaktig eller utdaterad information
8. Personuppgiftsincident inträffar
9. Bristande verksamhetsutveckling
10. Dåligt uppdaterade eller icke existerande rutiner
11. Felaktig diarieföring

Punkterna med högst riskvärde är nummer 10 och 11. Båda kommer följas upp under året, det är dock bara nummer 10 som är aktuell för föreliggande internkontrollplan. Nummer 11 har uppnått ett högt riskvärde eftersom kansliet har övergått till digital handläggning. Dock, genom att kontrollera nummer 10 så bidrar det till att etablera ett korrekt arbetssätt vad gäller digital diarieföring. Kansliet för också en pågående diskussion med leverantören av verksamhetssystemet om en metod för att kunna kontrollera diarieföringen på ett effektiv vis. Det kan således finnas anledning att återkomma till punkt 11 i samband med framtida kontroller.

I övrigt. Punkt 1 kontrollerades förra året, se nedan.. Punkt 3 hanteras genom uppdaterandet av rutinerna. Punkt 4, 5, 8 och 9 har specifika verksamhetsmål kopplade till sig och hanteras inom ramen för verksamhetsplanen för 2023 och handlingsplanen för GDPR 2023.

Punkt 2 kommer likt punkt 10 att kontrolleras igen under 2023. Punkt 6 och 7 utgör nya kontrollpunkter för 2023.

2.2 Föregående års internkontrollplan

Överförmyndarnämndens internkontrollplan för 2022 fokuserade på fyra verksamhetsnära punkter:

1. Kontroll av förmyndares lämplighet
2. Upprättande och översyn av rutiner
3. Granskning av årsräkningar
4. Klagomålshantering

Den slutliga rapporten om internkontrollen för 2022 presenteras i verksamhetsberättelsen för 2022. Nämnden kan dock redan konstatera att kansliets arbete inom utpekade områden har varit bra under året. Därmed inte utan utrymme för förbättring. Vad gäller punkt ett och fyra så anser nämnden att det inte behövs någon omedelbar fortsättning av det gransk-

ningsarbetet. Riskfaktorerna inom dessa områden har också korrigerats i fråga om sannolikhet (klagomålshanteringen) och konsekvens (lämplighetskontroll av förmyndare). Avseende punkt två och tre så finns det anledning att fokusera på dessa områden ytterligare ett år i den interna kontrollen. Vad gäller upprättandet och översynen av rutinerna så har förändrade förutsättningar aktualiserat verksamhetsområdet för ytterligare ett år. Avseende granskningen av årsräkningar så utgör det nämndens enskilt mest omfattande tillsynsarbete under året. 2022 års interna kontroll bidrog till att fokusera kansliets resurser mot granskningen och gav de handläggare som arbetar mest med granskningen något att luta sig emot när arbetsuppgifter skulle prioriteras.

2.3 Uppföljning

Nämnden kommer att följa upp ovanstående punkter i samband med sammanträdena under 2023. Under 2022 författades en särskild uppföljningsrapport för ändamålet som redovisade hur arbetet med punkterna fortskred i tiden mellan sammanträden. Så kommer göras också under 2023 med den förändringen att rapporten kommer att utformas i enlighet med regionens riktlinjer för hur rapportmallen ska se ut. För specifika detaljer se punkterna nedan.

3. Internkontrollpunkter för 2023

3.1 Handläggningsrutiner

Likt 2022 så uppvisar analysen risk i frågan om kansliets handläggningsrutiner. Fjolårets internkontrollpunkt på området syftade till att säkerställa att det finns rutiner för kansliets samtliga handläggningsområden och att dessa var uppdaterade. Två månader efter att kontrollpunkten slutredovisats övergick kansliet till en helt digital handläggning varför nästan samtliga rutiner återigen blev utdaterade. Länsstyrelsens årliga granskning av nämndens verksamhet har också satt fingret på att vissa rutiner är i behov av en mer genomgripande översyn. Analysen för 2023 visar således på en möjlig risk till att fel ska uppstå med eventuellt kännbara konsekvenser. Arbetet med att uppdatera rutinerna har påbörjats under 2023. Nämnden vill, med återanvändandet av kontrollpunkten från 2022, säkerställa att det arbetet genomförs till fullo.

- Nämnden ska kontrollera att de verksamhetsrutiner som saknas eller är inaktuella blir uppdaterade, upprättade, anpassade efter digital handläggning och implementerade i verksamheten.

3.1.1 Uppföljning

Nämnden inser att arbetet kommer att vara omfattande varför löpande åiterrapportering i samband med sammanträdena under 2023 fram till dess att arbetet är slutfört är en lämplig form för uppföljning. Lämpligen upprättas en förteckning över vilka rutiner som finns och vilka som behövs och vid vilket datum de uppdaterades eller sågs över.

3.2 Delegationsordningen

Enligt föräldrabalken 19 kap. 14 § så behöver inte beslut som är fattade på delegation och i enlighet med föräldrabalkens övriga regler anmälas för nämnden varför det är svårt för nämnden att på ett lätt och effektivt sätt följa upp om delegationsbesluten är fattade i enlighet med upprättade riktlinjer. Delegationsordningen antogs den 12 mars 2013 och uppdate-

rades senast den 20 september 2022 men då bara med en mindre korrigerig. Analysen för 2023 visar således på en mindre sannolik risk att delegationsordningen inte ska efterlevas men med eventuellt kännbara konsekvenser då fattade beslut i värsta fall kan gå stick i stäv med nämndens vilja. Nämnden vill med kontrollpunkten säkerställa att delegationsordning efterlevs av kansliets handläggare. Då samtliga beslut som fattas i enlighet med föräldrabalken inte är möjliga att följa upp väljer nämnden att fokusera på när kansliet lämnar överförmyndarnämndens samtycke till att ställföreträdare säljer eller köper fastighet eller bostadsrätt i huvudmannens ställe. Delegationen för detta regleras i pt. 10, pt. 62 & och i ”bilaga 2 - Riktlinjer för samtycke till försäljning och köp av fastighet” i nämndens delegationsordning. För kommande år kan det bli aktuellt att fortsätta kontrollen av delegationsordningens efterlevande men då med fokus på andra beslut.

- Nämnden ska kontrollera om delegationsordningen efterlevs genom att begära att kansliet anmäler samtliga beslut som fattats i enlighet med föräldrabalken 13 kap. 10 § & 14 kap. 11 §.

3.2.1 Uppföljning

Nämnden anser att en löpande återrapportering i samband med sammanträdena under 2023 är en lämplig form för uppföljning. Nämnden kommer att behöva tillräckliga underlag för att kunna bedöma huruvida riktlinjerna i delegationsordningen efterlevts eller ej.

3.3 Granskning av årsräkningar

Risakanalysen för 2023 visar fortsatt risk för att ställföreträdarnas årsräkningar granskas för sent. Nämnden kan också konstatera att det finns fortsatt utrymme för förbättringar inom verksamhetsområdet om än att 2022 års interna kontroll av verksamhetsområdet tillsammans med de senaste årens utvecklingsarbete på kansliet har lett till förbättringar. Av 2022 års kontroll av tempot i årsräkningsgranskningen kan nämnden dra slutsatsen att mer resurser måste läggas på granskningen av årsräkningarna tidigt på året, främst i perioden februari-maj. När semesterperioden börjar under sommaren så försvinner egentligen möjligheten för kansliet att bedriva någon slags effektiv granskning då personalstyrkan på plats behöver fokusera på att få övrig verksamhet att fungera. Slutsatsen nämnden drar är att tempot i granskningen måste upp ytterligare för att granskningen ska vara helt klar till den sista augusti. Därför nämnden höjer kontrollkravet på kansliet med ytterligare 25 stycken per månad med syftet att fler årsräkningar ska vara granskade innan semesterperioden.

- Nämnden ska under 2023 kontrollera att antalet granskade årsräkningar ligger på i snitt 125 stycken i månaden under perioden 1 februari och den 31 augusti.

3.3.1 Uppföljning

Nämnden anser att en löpande återrapportering i samband med sammanträdena under 2023 är en lämplig form för uppföljning. Nämnden anser att uppföljning som gjordes under 2022 gav tillräckligt med information för att det skulle vara tillfredställande.

3.4 Uppdatering av blanketter och informationsmaterial

Risakanalysen visar att det föreligger en mindre sannolik risk för att nämnden, på grund av dåligt uppdaterade blanketter och inaktuellt informationsmaterial, ska få in dålig eller felaktig information. Vid en sån eventualitet skulle en kännbar och besvärande konsekvens kunna vara att beslut fattas på felaktiga grunder eller att yttranden författas baserat på dålig

information. Nämnden vill med kontrollpunkten säkerställa att samtliga blanketter och allt informationsmaterial går igenom och uppdateras vid behov av det. Fattas det blanketter för något ändamål ska sådana upprättas..

- Nämnden ska kontrollera att samtliga blanketter och allt informationsmaterial inom verksamheten är uppdaterade och ändamålsenliga. Nämnden ska också kontrollera att det finns blanketter för samtliga aktuella ändamål.

3.4.1 Uppföljning

Nämnden uppfattar inte kontrollpunkten som något som ger kansliet en överväldigande arbetsbörda varför slutlig rapportering inte behöver dröja onödigt länge. Nämnden vill ha en slutlig återslagrapportering av kontrollpunkten i samband med sammanträdet i april 2023

Bilaga 1. Sammanfattad riskanalys

Datum	2022-11-15
--------------	------------

Nr	Område	Vad kan hända	Effekt av händelse	Värde 1 = låg 4 = hög			Åtgärder	Ansvarig
				Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde		
1	Efterlevnad av rutiner	Ouppdaterade eller icke existerande handlägningsrutiner som kan leda till rättsosäkerhet i handläggningen	Eventuell rättsförlust för huvudman	3	3	9	Upprättytande och uppdaterande av handlägningsrutiner.	Nämndsekreterare
2	Delegationsordning	Delegationsordningen efterlevs inte vilket kan leda till eventuellt bort mot kommunallagen eller att beslut fattas som inte är i enlighet med nämndens vilja	Tillbakadragen delegationsrätt för kansliet, handläggning blir lidande och i förlägningsen kan det leda till rättsförlust för huvudman	2	3	6	Begäran om anmälan av utvalda beslut som fattas på delegation	Nämndsekreterare
3	Granskning av årsräkning	Eventuella åtgärder sätts in försen, sen utbetalning av arvode	Förtroendetapp, eventuell rättsförlust för huvudman	3	2	6	Ökade granskningskrav på kansliet	Gransare & nämndsekreterare
4	Blanketter och informationsmaterial	Dåligt uppdaterade blanketter ger oss dålig eller felaktig information	Yttranden skrivs och beslut kan fattas på felaktiga grunder	2	3	6	En total översyn av blanketter och informationsmaterial	Nämndsekreterare

Bilaga 2. Sammanfattad internkontrollplan

Process (rutin/system)	Kontrollmål	Kontrollmetod	Kontrollansvar	Resultat
Handläggningsrutiner	Att samtliga områden för verksamheten har en upprättad och uppdaterade rutin som reglerar handläggning och bedömning.	Åtterrapporering om status varje sammantärde	Nämndsekreterare	
Delegation	Att delegationsordningen efterlevs	Anmälan av utvalda delegationsbeslut till nämnd	Nämndsekreterare	
Granskning av årsräkningar	En snabbare granskning av ställföreträdarnas årsräknignar	Åtterrapporering om status varje sammantärde	Nämndsekreterare	
Blanketter och informationsmaterial	Att samtliga blanketter och allt informationsmaterial ska vara bli uppdaterade.	Slutlig åtterrapporering I samband med sammanträdet i april	Nämndsekreterare	